

УДК 339.92:35.073.53

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Міняйло О. І.

Кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету.

Міняйло В. П.

Кандидат економічних наук, асистент кафедри фінансового аналізу і контролю Київського національного торговельно-економічного університету.

Анотація. *Враховуючи обмеженість державних коштів, виникає нагальна потреба у підвищенні ефективності їх використання. Важливими завданнями держави з однієї сторони повинні стати: підвищення соціально-економічного розвитку країни, забезпечення економічного зростання, підтримка національної безпеки країни, з іншої – сприяння розвитку досконалого конкурентного середовища, реалізація задачі подальшої ринкової трансформації, інтеграції у світовий економічний простір, що актуалізує необхідність відповідних інституційних змін щодо механізму державних закупівель товарів, робіт і послуг у національній економіці з метою стимулювання поступового відновлення позитивної динаміки економічного зростання.*

У статті висвітлено сутність державних закупівель та обґрунтовано їхню роль і значення в умовах глобалізації та інтеграції України до світового ринку. Визначено інституційні обмеження інтеграції ринку державних закупівель України до світової торговельної системи.

Встановлено, що в сучасних умовах важливим є врахування досвіду торгівлі провідних країн на міжнародному ринку державних закупівель товарів і послуг та його адаптування в Україні. Підготовка та впровадження зони вільної торгівлі у контексті державних закупівель між Україною та світом є потужним за своїм впливом процесом, який торкатиметься інтересів багатьох суб'єктів економіки. Поруч з цим важливим є уведення виваженої системи протекціонізму, яка буде відповідати принципам паритетності у відносинах з країнами-партнерами, економічної ефективності при витрачанні бюджетних коштів, надання переваг та пріоритетності у розвитку національного виробництва. Насамперед необхідна адаптація вітчизняного законодавства до країн-учасниць міжнародної торгівлі, нарощування обсягів виробництва та виготовлення продукції належної якості з метою утворення повноцінного конкурентного середовища на міжнародній арені.

Ключові слова: *державні закупівлі, світова торгівля, конкурентне середовище, переваги, протекціонізм, Європейський Союз, міжнародна конкуренція.*

Постановка проблеми. Державні закупівлі є важливим елементом у системі чинників розвитку та удосконалення світової торгівлі. Здійснення державних закупівель на міжнародному рівні забезпечує більшу прозорість закупівельних процедур, сприяє розвитку конкурентного середовища національної економіки, підвищує ефективність витрачання державних коштів. Здійснення державних закупівель на міжнародному рівні передбачає дотримання певних принципів. Це, зокрема, правила національного режиму та відсут-

ність дискримінації відносно іноземних постачальників; гармонізація законодавчої бази різних країн-учасниць; розвиток міжнародної конкуренції тощо.

Мета статті – Проаналізувати сучасний стан ринку державних закупівель України у контексті глобалізаційних аспектів та виявити перспективи його інтеграції до світової торговельної системи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження проблем функціонування системи державних закупівель у національній економіці висвітлені у працях таких зарубіжних вчених як Дж. Кейнс, Дж. Стігліц, Дж. Гелбрейт, Дж. Б'юкенен, А. Томпсон, К. Кузнєцов, Б. Райзберг, І. Ансофф, В. Ойкен, В. Петті, А. Пігу, Дж. Робінсон, Р. Харрод, Е. Хансен, Дж. Хікс та інших.

Серед вагомих наукових досліджень вітчизняних вчених з питань вдосконалення системи державних закупівель з використанням світового досвіду слід відзначити праці: О. Василика, В. Гейця, Т. Затонацької, Є. Крикавського, В. Лагутіна, Л. Лисяк, І. Луніної, А. Мазаракі, В. Морозова, В. Смиринського, Н. Ткаченко, Ю. Уманціва, О. Шатковського та інших.

Основні результати дослідження. Процес держзакупівель у розвинених країнах не тільки законодавчо відрегульований та забезпечений розвиненою інформаційною інфраструктурою, але й активно здійснюється на основі технологій електронної торгівлі. Насамперед слід зазначити, що світовий ринок державних закупівель має складну та розгалужену структуру, тому дати точну оцінку обсягу цього ринку важко, хоча недавній аналіз, проведений Організацією економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР), свідчить, що загальні видатки центральних урядів країн-членів ОЕСР (за винятком військових витрат і заробітної плати державних службовців) у 1998 році становили майже \$2 трлн. Цей же показник, розрахований щодо 106 країн, які не входять до ОЕСР, але сукупні витрати становлять 90% ВВП країн, що розвиваються, тобто близько \$0,3 трлн. Попередні дослідження виявили, що на частку державних органів влади районів і провінцій припадає приблизно половина сукупних видатків урядів на закупівлю товарів і послуг, що збільшує обсяг світового ринку державних закупівель до рівня понад \$3 трлн. [2, с. 32-33].

Сьогоднішні тенденції є такими, що в умовах глобалізації всі ринки стають більш відкритими для потенційних учасників, і будь-яке централізоване обмеження доступу економічних агентів на той чи інший ринок вважається негативним явищем. Існує два види ринків: відкриті (традиційні) і закриті (спеціалізовані). Розвинені країни намагаються знімати всілякі бар'єри доступу на звичайні (традиційні) ринки, у той час як спеціалізовані вони намагаються відгородити від зовнішніх впливів. При цьому залишаються ринкові ніші, на які практично не поширюється принцип відкритості, – до таких належить спеціалізований ринок державних закупівель.

Обсяг цього ринку майже в усіх країнах становить значну частину ВВП (наприклад, у країнах Європейського Союзу його частка дорівнює 15%), правові норми більшості із них передбачають купівлю товарів переважно національного виробництва, якщо вона фінансується державою або проводиться державними організаціями. У Великобританії, де частка імпорту становить 22% від загального обсягу товарів, державні закупівлі в закордонних постачальників – це лише 0,4% від усіх закупівель. Аналогічні співвідношення характерні для Італії, Бельгії та Франції, і тільки в Німеччині частка закордонних постачальників у держзакупівлях становить 3,8% при обсязі імпорту в 22% [3, с. 9-10].

В Україні частка іноземних компаній у державних закупівлях є вкрай незначною. На це вказують статистичні показники України, які наведено у табл. 1.

Таблиця 1.
Структура державних закупівель за походженням переможця торгів протягом 2009-2013 рр.

№	Переможці конкурсних торгів	Роки									
		2009		2010		2011		2012		2013	
		шт.	%	шт.	%	шт.	%	шт.	%	шт.	%
1	Вітчизняні	50216	99.7	49842	99.7	66015	99.6	89259	99.7	66778	99.8
2	Іноземні	128	0.3	149	0.3	253	0.4	274	0.3	129	0.2
в тому числі:											
3	Відкриті торги	86	67.2	104	76.9	154	0.29	128	0.27	74	0.25
4	Торги з обмеженою участю	1	0.8	1	0.7	-	-	-	-	-	-
5	Двоступеневі торги	1	0.8	-	-	4	0.00	-	-	1	9.09
6	Запит цінкових пропозицій	1	0.8	1	0.7	1	0.01	5	0.07	-	-
7	Попередня кваліфікація учасників	-	-	-	-	-	-	1	0.54	1	1.11
8	Закупівля в одного постачальника	39	30.5	43	28.9	94	1.72	140	0.38	53	0.16
Всього		50344	-	49991	-	66268	-	89533	-	66907	-

Джерело: розраховано авторами на підставі форми державної статистичної звітності 1-торги (тендери) [17].

Отже, частка іноземних компаній на ринку державних закупівель України становить близько 0,3%, більшість з яких беруть участь у процедурі закупівлі в одного постачальника, не створюючи конкурентного середовища. Така ситуація склалася не тому, що Україна опанувала сучасні методи захисту власного ринку держзакупівель від іноземців і національний виробник ще явно поступається їм у конкурентній боротьбі, а тому, що наша країна, поки що не настільки приваблива для іноземних постачальників. Мінімальна частка іноземних постачальників товарів і послуг у структурі державних закупівель має дві сторони: з одного боку, в країні реалізується політика протекціонізму та захисту вітчизняного виробника, а з іншого – відсутність іноземних компаній на ринку державних закупівель в Україні не забезпечує повноцінного конкурентного середовища. Прийнятий у червні 2010 року Закон України «Про здійснення державних закупівель» зробив привабливим участь у конкурсних торгах іноземних компаній, зникли бар'єри входження на національний ринок, не використовується система преференцій. Українські та іноземні компанії на рівних умовах братимуть участь у конкурсних торгах [7, с. 43]. З одного боку це позитивно позначиться на внутрішньому ринку, оскільки створить додаткову конкуренцію: стабілізуються ціни, збільшиться асортимент, покращиться якість, зростаюча глобалізація виробництва спонукатимуть країну до залучення іноземних інвестицій, зокрема у науково-дослідних та дослідно-конструкторських роботах, сприятимуть участі у глобальних технологічних ланцюжках нарощення вартості [10, с. 24]. З іншого – призведе до часткового відтоку фінансових ресурсів з країни, що у перспективі негативно позначиться на інвестиційній політиці держави.

Для участі в державних закупівлях певної країни, зокрема України, імпортні товари мають подолати два бар'єри. Перший бар'єр пов'язаний із перетинанням товару державного кордону і його легалізацією на території країни-імпортера. Потраплянню товарів за-

кордонного виробництва на територію країни можуть завадити валютно-митне регулювання, антидемпінгова політика, вимоги державних стандартів якості, квотування. Так, наприклад, ринки розвинених країн добре захищені технічними бар'єрами специфікацій, що виключає можливість рівнозначної участі в торгах усіх країн-учасниць угоди. Низкою європейських інститутів Європейським комітетом зі стандартизації, Європейським електротехнічним комітетом нормалізації, Європейськими нормами, Європейським інститутом телекомунікаційних стандартів – встановлюються норми й технічні розпорядження щодо продукції, яка поставляється. Вочевидь, що продукція країн, що розвиваються та чії представники-постачальники побажають взяти участь у проведених державами ЄС торгах, повинна відповідати цим вимогам, які навряд чи можливо задовольнити без відповідного рівня розвитку технологій.

Подолавши перший бар'єр, імпорتنі товари одразу зіштовхуються з інституціональними обмеженнями їхньої участі в державних закупівлях, які визначає національне законодавство. Це може бути пов'язане з порядком проведення процедур закупівель відповідно до офіційних розпоряджень державної влади. Крім того, бар'єром можуть стати негласні адміністративні розпорядження, які визначають, у яких випадках державна організація зобов'язана закуповувати товари національного виробництва, а також коли та за яких умов у процедурі може брати участь іноземний постачальник. Такі ж проблеми виникають у разі надання робіт та послуг іноземними компаніями.

Ставши менш прозорою й більш розгалуженою, система обмеження доступу іноземних учасників при цьому не стає менш жорсткою й менш дієвою. У свою чергу, розрізняють дві категорії членства СОТ [4, с. 15]:

- члени СОТ, які підписали Угоду про державні закупівлі (УДЗ). В цьому випадку доступ іноземних постачальників на ринки іншої країни регулюється правилами, визначеними УДЗ;
- члени СОТ, які не підписали УДЗ. У цьому випадку доступ іноземних постачальників із цих держав на ринки іншої країни може регулюватися іншими двосторонніми угодами або ж зовсім не регулюватися.

У сфері державних закупівель правила СОТ в повному обсязі не застосовуються. І хоча положення Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) і Генеральної угоди про торгівлю послугами (ГАТС) установлюють принципи національного режиму й режиму найбільшого сприяння, а також стосуються питань тарифів та інших нетарифних бар'єрів, державні закупівлі звільнені від дотримання принципу виконання національного режиму.

Таким чином, національне державне регулювання трансформується в транснаціональне, а це неминуче супроводжується передачею частини повноважень міждержавним або наднаціональним інститутам. Отже, поле діяльності кожної держави в своїй власній країні неухильно звужується. Тому, у наш час відбуваються два паралельні процеси: поступове посилення і ускладнення державного втручання в економіку і в соціальні процеси і одночасно звуження об'єму регулюючих функцій держави унаслідок часткового перетікання їх до наднаціональних регуляторів [11, с. 4].

Вступ України до СОТ за великим рахунком не перешкоджає захисту внутрішнього виробника, а лише переносить центр важкості регулятивної системи на інші методи на тлі активізації переговорного процесу й відстоювання своїх позицій у діалозі із СОТ. Проте, одним з основних напрямів зовнішньої торговельної політики України є орієнтир на Європейський Союз. В межах країн-учасниць ЄС створено єдиний ринок товарів, послуг, капітальних і людських ресурсів. За окремими підрахунками, загальна вартість укладених контрактів у рамках Співтовариства за рік перевищує 750 млрд. доларів США.

У країнах Євросоюзу ключовими критеріями допуску товарів іноземного виробництва на внутрішній ринок є членство в ЄС. Формально дискримінація іноземних постачальників відсутня, однак через потужне промислове лобі державні замовлення одержують національні компанії. В останні роки частка контрактів, укладених іноземними компаніями в результаті перемоги на конкурсних торгах, не перевищувала 3%. Таким чином держава, володіючи і розпоряджаючись таким колосальним фінансовим ресурсом, застосовує його як регуляторний засіб для стимулювання внутрішнього попиту, досягнення цілей переструктурування економіки, розвитку тих виробництв та видів діяльності, що орієнтовані на внутрішній ринок споживчих та інвестиційних товарів при одночасному введенні відповідних обмежень на придбання аналогічної продукції іноземного походження [5, с. 37].

На ринку державних закупівель ЄС існує кілька типів постачальників, що можуть брати участь у конкурсних торгах (рис. 1).

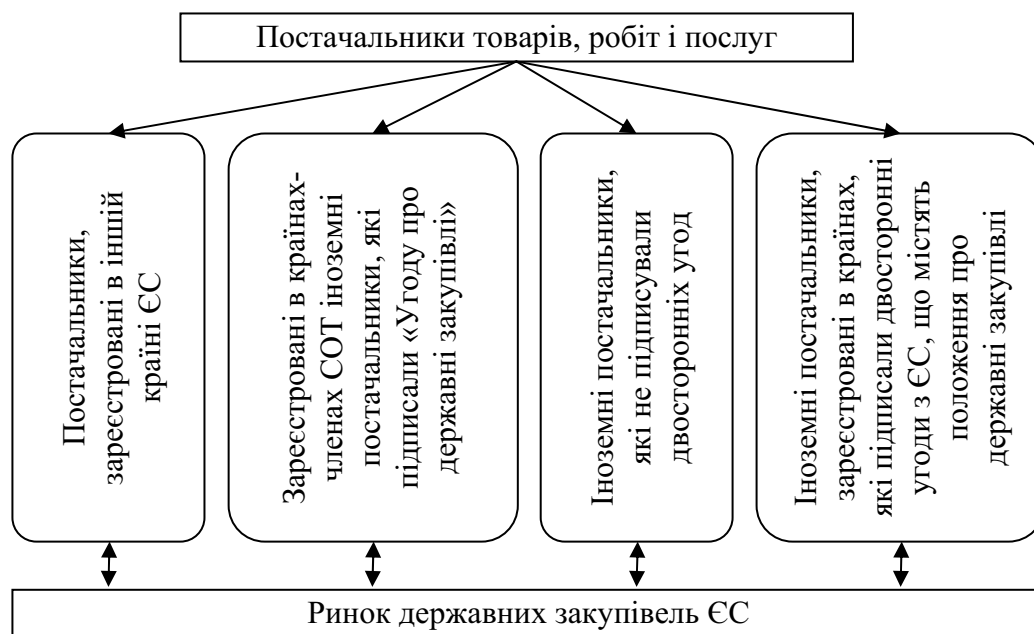

Рис. 1. Учасники ринку державних закупівель ЄС.

Джерело: авторська розробка на основі [12, 13].

Правові відносини з іноземними постачальниками, зареєстрованими в інших країнах ЄС, регулюються законодавством Європейського Союзу про державні закупівлі та законодавством кожної країни, яке також має містити поєднані з системою національного права директиви ЄС. Постачальникам із країн-членів ЄС забезпечується повний доступ до ринку держзакупівель усіх інших країн Європейського Союзу, незважаючи на те, до якого типу вони належать.

Найпоширенішими заходами у світовому досвіді захисту вітчизняного виробника є цінові преференції, що надаються організацією, яка закуповує, постачальнику вітчизняних товарів. Це означає, що за інших рівних умов, коли ціна іноземного постачальника товарів буде нижчою ціни вітчизняного постачальника товарів, перевага все одно буде надаватися вітчизняним товарам. Зазвичай це практикується в державах, які не входять у міжнародні торговельні блоки. Однак на сьогодні не передбачені законодавством різні модифікації територіальних преференцій. Більше того, встановлення подібних обмежень за-

мовниками буде розглядатися як порушення норм антимонопольного законодавства й може спричинити притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності.

Одним із різновидів преференції за відсотком участі є преференція за обсягом закупівель. Вона передбачається, зокрема, для такої категорії учасників, як суб'єкти малого підприємництва. Ще один спосіб преференційних переваг – застосування преференційних коефіцієнтів, котрий полягає в тому, що держава встановлює процентну диференціальну надбавку, яка повинна додаватися до оцінної ціни пропозицій претендентів, на які не поширюються преференції. Таким чином, умовно всі переваги, що надаються замовниками, можна також розділити на три групи: цінові преференції (преференційні коефіцієнти), інформаційні преференції, процедурні преференції.

Незважаючи на досить різноманітні способи застосування преференції у системі державних закупівель, багато фахівців-аналітиків відзначають, що надання переваг для вітчизняних виробників не завжди призводить до позитивних результатів для економіки в цілому, тому що може не відшкодувати витрат, понесених суспільством і державою на преференційні програми, іноді преференції перевантажують і спотворюють систему закупівель, приносячи інтереси національної економіки в жертву задля задоволення політичних. Так, экс-міністр Великобританії Найджел Лоусон вважає, що протекціонізм у сфері реалізації державних програм є неефективним та затратним [8, с. 19-20].

Дуже важливий аспект – це позбавлення замовників (покупців) можливості забезпечити придбання продукції належної якості. Адже окремі товари вітчизняного виробництва за своїми технічними та якісними характеристикам поступаються іноземним аналогам, водночас дотримання норми протекціонізму фактично виключає можливість порівняння характеристик товару, що закуповується, із показниками (у тому числі й крапцях) зразків продукції іноземного походження.

Також, відкритим залишається питання чи є достатня кількість безпосередніх національних виробників на ринку України, які мають можливість забезпечити хоча б нагальну потребу в товарах та послугах загального вжитку відповідних суб'єктів функціонування системи державних закупівель. Крім цього, спільною проблемою як для замовників, так і для виробників учасників процедур закупівель буде відсутність механізму підтвердження факту відсутності в Україні виробництва відповідних товарів (зокрема автомобілів, комп'ютерів, оргтехніки, техніки спеціального призначення, засобів зв'язку, інших товарів складного асортименту), а також переліку уповноважених органів (установ, організацій), які мають надавати відповідні висновки з цього питання. Складання такого переліку взагалі вважається проблематичним, оскільки відсутній єдиний орган, який би володів повною інформацією про виробництво продукції підприємствами України.

Висновки. Таким чином, на ринку державних закупівель України має бути побудована досить виважена система протекціонізму, котра буде відповідати насамперед принципам паритетності у відносинах з країнами-партнерами, економічної ефективності при витрачанні бюджетних коштів та надання преференцій та пріоритетності у розвитку національного виробництва. Передусім потрібна адаптація українського законодавства до країн-учасниць міжнародної торгівлі, нарощування обсягів виробництва та виготовлення продукції належної якості для утворення повноцінного конкурентного середовища на міжнародній арені. Немаловажним залишається також досвід торгівлі провідних країн на міжнародному ринку державних закупівель товарів і послуг та можливість його використання в Україні. Підготовка та впровадження зони вільної торгівлі у контексті державних закупівель між Україною та світом є потужним за своїм впливом процесом, який торкатиметься інтересів багатьох суб'єктів економіки.

Список використаної літератури

1. Дуброва Я. Відповідальність у сфері державних закупівель: практичні аспекти / Я. Дуброва // Фінансовий контроль. – 2013. – № 3. – С. 19-22.
2. Евенет Саймон Дж. Багатосторонні правила державних закупівель / Дж. С. Евенет // Державні закупівлі України. – 2009. – № 3. – С. 32-40.
3. Карасьова В. Загальні принципи регулювання доступу іноземних компаній на ринок держзакупівель / В. Карасьова // Державні закупівлі України. – 2009. – № 2. – С. 9-14.
4. Карасьова В. Правила допуску іноземних постачальників на ринок державних закупівель ЄС / В. Карасьова // Державні закупівлі України. – 2009. – № 3. – С. 13-18.
5. Кіндзерський Ю. Інститут державного замовлення в Україні: причини та наслідки функціональної деградації / Ю. Кіндзерський // Вісник КНТЕУ. – 2014. – № 2 – С. 28-50.
6. Кирмач А. Исключения – препятствия для закона / А. Кирмач // Бизнес. – 2013. – № 9. – С.12-13.
7. Кузнецкий В. Не союзом единым / В. Кузнецкий // Український тиждень. 2010. – № 48 (161). – С. 42-45.
8. Лоусон Н. Неочевидно, что госпрограммы полезны для экономики / Н. Лоусон // Бизнес. – 2009. – № 39. – С. 18-20.
9. Мазаракі А. А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: монографія / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 470 с.
10. Федулова Л. І. Технологічна політика в системі стратегії економічного розвитку / Л. І. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2010. – № 1. – С. 20-37.
11. Шишков Ю. Государство в эпоху глобализации / Ю. Шишков // Мировая экономика и международные отношения. – 2010. – № 1. – С. 3-13.
12. Hoekman V. M. The WTO's agreement on government procurement: expanding disciplines, declining membership? / В. М. Hoekman, P. С. Mavroidis // Public procurement law review. – 1997. – № 4. – P. 63-69.
13. Wei S. J. Corruption in economic development: beneficial crease, minor annoyance, or major obstacle? – [Електронний ресурс] / S. J. Wei – Режим доступу: <http://www.world-bank.org/wbi/governance/pdf/wei.pdf>.
14. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua>.
15. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish>.
16. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tender.net.ua>.
17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

GLOBALIZATION FACTORS OF DEVELOPMENT PUBLIC PROCUREMENT IN UKRAINE

Miniaylo O.

PhD in Economy, Associate Professor of Economic Theory and Competition Policy Department Kyiv National University of Trade and Economics.

Miniaylo V.

PhD in Economy, Assistant of Financial Analysis and Control Department Kyiv National University of Trade and Economics.

Abstract. *It is necessary to increase the efficiency of public funds because they are limited. Important tasks of the state should be: improving the socio-economic development of the coun-*

try, economic growth, and supporting of national security. On the other hand it should be: promoting a perfect competitive environment, the implementation of problems further market transformation and integration into the global economy. This calls the need for appropriate institutional changes in the mechanism of public procurement of goods, works and services in the national economy in order to stimulate a gradual resumption of positive dynamics of economic growth.

The article reveals the essence of public procurement and proved their role and importance in the context of globalization and the integration of Ukraine into the global market. It also defines the institutional constraints of integration of public procurement market of Ukraine to the world trading system.

Article has determined that it is important to take into account the trading experience of the leading countries in the international market for government procurement and its adaptation in Ukraine. Preparation and implementation of a free trade area in the context of public procurement between Ukraine and the world is a powerful process that will affect the interests of many economic actors. At the same time it is important to enter a balanced system of protection that will comply with the principles of parity in relations with partner countries. This system will meet the economic efficiency in the expenditure budget, and will provide preferences and priority in the development of national production. First of all domestic legislation should be adapted to the countries participating in international trade. The country needs to increase production and manufacture of products of good quality to form a fully competitive environment in the international arena.

Key words: public procurement, world trade, competitive environment, preferences, protectionism, the European Union, the international competition.

References

1. Dubrova YA. Vidpovidal'nist' u sferi derzhavnikh zakupivel': praktichni aspekti / Ya. Dubrova // Finansoviy kontrol'. – 2013. – № 3. – S. 19-22.
2. Yevenet Saymon Dzh. Bagatostoronni pravila derzhavnikh zakupivel' / Dzh. S. Yevenet // Derzhavni zakupivli Ukraini. – 2009. – № 3. – S. 32-40.
3. Karas'ova V. Zagal'ni printsipi reguluyannya dostupu inozemnikh kompaniy na rinh derzhzakupivel' / B. Karas'ova // Derzhavni zakupivli Ukraini. – 2009. – № 2. – S. 9-14.
4. Karas'ova V. Pravila dopusku inozemnikh postachal'nikiv na rinh derzhavnikh zakupivel' ÊS / B. Karas'ova // Derzhavni zakupivli Ukraini. – 2009. – № 3. – S. 13-18.
5. Kindzers'kiy Y. U. Institut derzhavnogo zamovlennya v Ukraini: prichini ta naslidki funktsional'noi degradatsii / Y. U. Kindzers'kiy // Visnik KNTEU. – 2014. – № 2 – S. 28-50.
6. Kirmach A. Isklyucheniya – prepyatstviya dlya zakona / A. Kirmach // Biznes. – 2013. – № 9. – S.12-13.
7. Kuznets'kiy V. Ne soyuzom êdinim / V. Kuznets'kiy // Ukrains'kiy tizhden'. 2010. – № 48 (161). – S. 42-45.
8. Louson N. Neochevidno, chto gosprogrammy polezny dlya ekonomiki / H. Louson // Biznes. – 2009. – № 39. – S. 18-20.
9. Minyaylo O. Retrospektivniy analiz roli derzhavnikh vidatkiv u natsional'niy yekonomitsi / O. Minyaylo // Bankivs'ka sprava. – Kyiv, 2014. – № 1-2 (121). – S. 48-57.
10. Fedulova L. I. Tekhnologichna politika v sistemi strategii yekonomichnogo rozvitku / L. I. Fedulova // Yekonomika i prognozuvannya. – 2010. – № 1. – S. 20-37.
11. Shishkov YU. Gosudarstvo v epokhu globalizatsii / YU. Shishkov // Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnyye otnosheniya. – 2010. – № 1. – S. 3-13.
12. Hoekman B. M. The WTO's agreement on government procurement: expanding disciplines, declining membership? / B. M. Hoekman, P. C. Mavroidis // Public procurement law review. – 1997. – № 4. – P. 63-69.
13. Wei S. J. Corruption in economic development: beneficial crease, minor annoyance, or major obstacle? – [Elektronniy resurs] / S. J. Wei – Rezhim dostupu: <http://www.worldbank.org/wbi/governance/pdf/wei.pdf>.
14. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.amc.gov.ua>.
15. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish>.

16. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.tender.net.ua>.
17. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫЕ ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК В УКРАИНЕ

Миняйло А. И.

Кандидат экономических наук, доцент кафедры экономической теории и конкурентной политики Киевского национального торгово-экономического университета.

Миняйло В. П.

Кандидат экономических наук, ассистент кафедры финансового анализа и контроля Киевского национального торгово-экономического университета.

Аннотация. *Учитывая ограниченность государственных средств, возникает насущная необходимость в повышении эффективности их использования. Важными задачами государства с одной стороны должны стать: повышение социально-экономического развития страны, обеспечения экономического роста, поддержка национальной безопасности страны, с другой – содействие развитию совершенной конкурентной среды, реализация задачи дальнейшей рыночной трансформации, интеграции в мировое экономическое пространство, актуализирует необходимость соответствующих институциональных изменений относительно механизма государственных закупок товаров, работ и услуг в национальной экономике с целью стимулирования постепенного восстановления положительной динамики экономического роста.*

В статье освещены сущность государственных закупок, обоснованно их роль и значение в условиях глобализации и интеграции Украины в мировой рынок. Определены институциональные ограничения интеграции рынка государственных закупок Украины в мировую торговую систему.

Установлено, что в современных условиях важно учитывать опыт торговли ведущих стран на международном рынке государственных закупок товаров и услуг и его адаптации в Украине. Подготовка и внедрение зоны свободной торговли в контексте государственных закупок между Украиной и миром является мощным по своему воздействию процессом, который будет касаться интересов многих субъектов экономики. Рядом с этим важно введение взвешенной системы протекционизма, которая будет соответствовать принципам паритетности в отношениях со странами-партнерами, экономической эффективности при расходовании бюджетных средств, предоставления преференций и приоритетности в развитии национального производства. Прежде всего необходима адаптация отечественного законодательства к странам-участницам международной торговли, наращивания объемов производства и изготовления продукции надлежащего качества с целью создания полноценной конкурентной среды на международной арене.

Ключевые слова: *государственные закупки, мировая торговля, конкурентная среда, преференции, протекционизм, Европейский Союз, международная конкуренция.*